

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwał
Swěrnje džěłał
Wšědne dny;
Džeń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P

• Sserbske njeđželske łopjeno. •

W Budyschinje, 3. augusta 1924.

Čištacz a nakład Čsmolerjež knihicziščezetnje a knihatnje šap. družst. i wobm. ruk. w Budyschinje.

Wukhadža łóžbu šobotu a placzi na měšaz 15 stothych pjenjeźlow.

Wopominanje wulkeje wójny a jeje padnjonych.

Wly džemy a chzemy šo modlicy nětk Bohu.
Wón budže naš wódzicyz wšěch prawdosćiziwje.
Doměrmy šo jemni!
Wón wobara štemu!
Budž šhwaleny našch šnjes,
Šo špomni na naš!

Ššched 10 lětami! — 1914! — Žně to běchu! Žnježarjo na polach! Škoby brincžachu, štwjelza padachu, šknopy šo stajachu! Domoj wožachu wošy łopate žnjoweho žohnowanja Božeho! Wrožnje šo pjelnichu! Žně to běchu! Tu šo sta, kaž Šeremiaš pišče w 48, 32: „Kažet padny nam do žnjow!“ Wójna wudhri, wójna, wo kotrejž dženska prajimy: „wulka wójna!“

Žnježarjo škožichu łožu a pschimachu šo brónjow. Do wójny čžehnjechu našchi rjekoj: nanej, šhnoj, bratšja, mlodži a šchedžiwzy! Bitwy bijachu, krawne, mordarške bitwy. Dobycze pytachu, na dobycze čžakachmy tu domach, wojujo tež tu šobu i nimi na polach a domach. Čžakachmy žadosćiziwje na tón wotomik, šo móhli i wójny šo wróczazymy špěwacz kěrlušch, přjedy tu šasběhnjeny, šo móhli jón žhly špěwacz, wot přenjeje hač do pošlednjeje šchtucžki, a tak tež druhu šchtucžku:

W bėdže na šwěcže je šchital naš krašnje!
Šoh' wěrnosć a šwěrnosć je pomhala nam!
Šdnyž do bitwy džěchmy,
Šno dobyli bėchmy!
Ty, Božo, i nami bėšče,
Ty dobył šy šam! (kěrl. 853).

Čžakachmy a čžakachmy — a čžakachmy podarmo! Šodžinka, ně džej, šwjedzej, na kotrymž bychmy šanoschowacz šmėli i rjekowškimy dobyczeryjemi, i žhlym ludom tutón kěrlušch wšflajo, nam njepšchindže a nam njeje pschischoł. Čžeto 1918 je nam tutu nadžiju přjecž wšalo a nam dało drje škóncženje mordarškich bitwow a i nim poraženje, tola niž měr. Šnowe bėdženja nam wobradži i hodam, a i tutymy šo bėdžimy dženska hiščeže, žarujo wo to, šchtož šhubichmy, žarujo nutrnje a wutrobnje wo tych, kiž šhubichmy we wójnje mordarškej: wo nanach, šhynach, mandželskich, bratrach. Daloko a šchěroko rošpřoščeni štoro po žhlej šemi wotpoczjuja tam wot čžěžleho bėdženja jich čžěla. Bėchu šwěrní hač do šmjercže! Ššchi jich pomnikach a rowach štejimy dženska a šo jim džakujemy, tym padnjonym! A šo džakujemy tym, kiž tež šwěrní hač do pošlednjeho woprowachu štrowotu a štawy we wulkim bėdženju; džakujemy šo wšchěm, kiž wojowachu šwěrnje!

Tola i nami šteji tam to praščenje: Čžehodla? Čžehodla nješmėdžachmy špěwacz kěrlušch dobyčža? Čžehodla nješmėdžachmy šanoschowacz:

Šdnyž do bitwy džěchmy,
Šno dobyli bėchmy!

Šchěšć lět štoro šmy nětk čžaka měli, wotmołwy namakacz. Ššmy tež namakali wotmołow žhly łopizu. Šnunje to pať pošlaže, šo tu prawu namakacz je čžěžko a šo šnadž njeje hiščeže namakana. Dženska šteji tuto praščenje i čžim wjetškej šhutnosću psched nami, wubudžene i nowa psches tutón džej, psches jeho šwonjenje, psches jeho plakanje, kotrejž tu džje psches domy, wošady, žhly lud; wubudžene tež psches kěrlušch, kotryž tu pschi špoczatku šanješechmy.

Me hlej, jón spěwajo, s jeho přenjej schucžku wuspěwachmy
šebi tež wotmołwu na to praschenje, kotrež staja!

Bóh šudži naš ludži wšchěch prawdosčiznje!
Dowěrmj šo jemu!
Bóh wobara štemu!

Tu mašch wotmołwu, dwojatu wotmołwu, kotraž na wšchěm po-
šledku to jene a pošlednje wostanje, kotremuž šu wšchě druhe
wotmołwy škónčnje jenož dobawł a pschidawł. Prawdosčiznje
šudjenje Bože a wobaranje štemu, to je to pošlednje rozjašnje
a wujafnje wšcheho našcheho praschenja. Tyšazy wóčžkow drje
jo njewidža a njespósnaja, dofelž njewěrja. Wěrjazych wóčžko
widži a spósnaje, šo tu rozjašnje a wujafnje, šo tu wot-
mołwjenje, njedowidži pať tu delefach hačž do pošlednjeho; tola
wěrjazy wjedža, šo tež tu jim płaczi šhrysta šłowo: „Šchož
ja čžinju, Ty jo nětk njewěsch, Ty jo pať potom šhonisch!“
Potom, hdyž s duchownym wóčžkom w dospołnym šwětle wo-
hladašch pucže Bože, tež te pucže, po kotrychž Bóh wjedžesche
naš, Tebie, našch lud, wšchě ludy w pošlednich 10 lětach. Nje-
wudawamy šo ša wjelemudrych, tola s tuteho šerluscha šlyšchimy
na wšchě čžehodla? čžehodla? tu wotmołwu: Dofelž šu to tajke
pucže, po kotrymiž šhodžesche Bože šudjenje a po kotrymiž Bóh
wobarašche štemn.

Bože šudjenje, to je ščžehwł teho, šchož šady naš nětk,
šchož bč šady naš a našcheho luda w lěčže 1914, 1918 a tať
kóžde lěto s nowa. A šchoť čžył prajicž, šo to njeje ničžo
było, šchoť je šudjenja hódne a šo je mjenje byťo pola našcheho
luda hačž pola Tvojeho šušboda! Njesbožo mjenujemy nětk to
wšcho. Šsudjenje a šašudjenje, to rad nješlyšchimy a nje-
prajimy. Š tym pať šmy čžyjo abo nochyjo wulku wótroščž
wuprajili a wobštoržbu pschecžimo nam šamym: Njesbožo to Čži
praji, šo to njeje s Boha. Šbožo, to tola rěka: s Boha; nje-
šbožo njeje tať s Boha, njemóže tež s Boha byčž, dofelž Bóh
jenož tón dobry a w nim ničžo njedobre a ničžo šle. Njesbožo
wulhadža s toho, šchoť njeje s Boha, wulhadža se šleho, s hrěcha,
je ščžehwł hrěcha a hrěschenja, a tomu da Bóh šnješ hicž, do-
puschcži jo. To bč to šudjenje a šhoštanje — to bč tón
ščžehwł toho, šchoť bč s kóždym nowym dnjom a lětom šady naš.

„Bóh wobara štemu“, to dže na to, šchoť je psched nami
w pschichodže, psched nami we wěčžnosčži. To budže Čži jaš-
nišcho, hdyž šo dopomnišch na Šosefa a Šakubowy dom. Na
Šosefa a Šakuba pschidže, kaž prajimy, njesbožo: Šakub žaro-
wasche wo šyna, šyn durbjesche psches wotročžkownišwo a jaštwó.
A tola: Bóh dowobara tať tomu štemu, tomu njesbožu, šo ša-
wutli Šakubowy dom a šawutli egiptowški lud a šušbodne ludy.
Kaž to tehdy ani Šakub ani Šosef njedowidžeschtaj, tať my to
tež njedowidžimy, s našchim šerluschom pať šebi tať prajimy:
Mašch lud — abo do žyła ludy — bč dny po pucžu, kotryž
š štemu wjedžesche — a dołhi mčr, pschibčranju bohatsšwa, lčh-
njeho žiwjenja atd. je pschezo hižo byť pucž š šahubje čžafnej
a wěčžnej! Šladaj na stare ludy: grichiški, romški; pošluchaj do
pschirunanja Šesufoweho wo bohacžku a šhudym Lazaru. — A
psched tutym šlym, tym čžafnym a tym wěčžnym wobarnowacž
čžyšche Bóh šnješ jenotliwych, lud, ludy a čže to dženša
hišcže! A tohodla ma dženša šwoje prawo tutón šerlusch!

Jenož, jenož, my durbimy čži byčž, kotřiž nětk tež prawje
po tym čžinja, kotřiž nětk, kaž našch šerlusch pomina, šo tež
Bohu dowěrja:

Dowěrmj šo jemu!
Wón wobara štemu!

Šdyž tole, potom šo wěrjaza dušcha tež šmuži a tež
dženša špěwa a čžini:

Budž šhwaleny našch šnješ,
Šo špomni na naš!

Šdyž tať je, potom žarowaza wutroba dženša s nowa do-
wěri šwojich padnjnych, njech wona jich row šnaje, njech jón
nješnaje, wona je trošchtowana.

A tať dozpěwamy potom tež dženša prawje šwój šerlusch:

Tuž džemy a čžemy džensš Wjerschnemu špěwacž!
Daj radu a hnadu, naš wódž kóždy zaš,
Šo pschi wulkim štrasche,
To dobyče našche!
Budž, šnježe, Tebi čžesčž!
D wušwobodž naš! Wušwobodž naš!

We wulkim štrasche tola šmy! Wulki tón štrach, kotryž
nam hrošy s wonkownja, w hospodatsškim, w politiškim! Wulki,
wjetschi tón štrach, kotryž nam hrošy we najšnutškwonišchim, we
tym, šchoť teje dušche! Šsu to šmjertne štrachi, kotrež to
našchemu ludej hroža. Ššchetož, šhubišch = li Ty wěru a šwišł
s Bohom, šy pschi wšchěm čžělnym žiwjenju tola hižo mowly,
duchowne mowly; šchoť pať duchownje mowly, tón po tej čžělněj
šmjercži wěčžnje mowly, to rěka: wuštorčžena s raja šwětkla, a to
jenotliwy jako lud. Tuž pschi tutym wulkim štrasche budž našche
to wojowanje špravne a šwěrne a našche to wšchědne, nutrne,
wěrjaze modlenje:

Daj radu a hnadu, naš wódž kóždy čžaf!
Šo pschi wulkim štrasche
To dobyče našche!

A tuž tež dženša, na tutym wošebitym šhutnym dnju,
budžmy čžinjery toho, šchoť s šerluschom wušnawamy a prajimy:

Tuž džemy a čžemy džensš Wjerschnemu špěwacž!

A tole čžimj w tej wěštosčži, šo Bóh naš šlyšchi, hdyž
to našche wołanje a modlenje špravne a wěrne, hdyž to žyłu
šwoju nadžiju a dowěru na njeho štajamy, a šo Bóh to tež
pomha. Kaž to po šnješoweje modlitwy tať, šo hagle potom jeje
špocžatk a jeje proštwy prawje špěwasch, hdyž šebi hnydom pschi
špocžatku šwěrišch s žylej wutrobu a s pošnej dowěru špěwacž to
wulke hamjei: „Ššchetož Tvoje je to kralesšwo a ta móž a ta
čžesčž hačž do wěčžnosčže. Šamjei!“ tať je to tež tu. Tutón
šerlusch, tuto modlenje a tuto bčdjenje šo Tebi derje radži, hdyž
Ty tež dženša, tež w tutym čžafu šamóžesch se šłowom a se
škutkom špěwacž a wušnawacž:

Budž, šnježe, Tebi čžesčž!

Tuž, hladajo na wšcho to, šchoť nam nětkle šadžewa, taťle
s Bohom šo bčdžicž a s Bohom šhodžicž — a teho je telko, telko!
— šdychujmy s Bohu, s wobčmaj rukomaj šo jeho pschimajo:

D wušwobodž naš! Wušwobodž naš!

Potom, haj potom šmčmy ras s nowoh' š šwojemu Bohu
pschicž a šmčmy špěwacž a šanoschowacž tež druhu šucžku šer-
luscha, a to s dobyčžerškim wysštanjom:

We bčdže na šwěcže je šchitak naš krašnje,
Šoh' wěrnosčž a šwěrnosčž je pomhala nam.

Šdyž do bitwy džčchmy,
žno dobyli bčchmy.
Ty, Božo, s nami bčšche,
Ty dobył šy šam!

Šamjei.

Mat. 24, 6:

Wopominanje wójny

w njej woprowanych.

Skłóh: Wojuj prawje, hdyž wschaf hnada ic.

Wójna to je dołha była, kotraž šwět wschón trapjesche, a w njej woprowanych była žalostna je woprawdže!

U po lětach džešacž nětko hišcže pschezo pntnjemy, tak je wofhudnylo wschitko, a my njesbožowni šmy.

Wójnstje schodowanje njeje dotal wuhojilo šo, a s nim cžeža bėdy wšcheje traje kuda Božeho

Woporny wschaf tyžazore šu, kiž pschinjesč mějachmy; cžežo cžłowstwa wscho je thore, a my wschitzy želimy.

Esu nam mnošy wotwołani je žiwjenja cžafneho, a k nam njewróčža šo žani, kotřiž woprowachu šo.

Boži wopor woni bėchu ja naš sawostajenych, kiž do wojowanja džeču krawarneho mjes pschecžiwnych.

Brut je wójna wótry Boži, kotryž schwika cžłowjestwo; pschah wschaf cžežki napoloži s njej nam khostajomnym šo.

U my wschitzy sacžuwamy, tak šub Boži prawy je. — Wusnacž dženka to tež mamy bjes wumwacža pokutnje.

Schodowanje wschaf je jere, kotrež pocžerpili šmy; wschudže wobdawa naš schere njesbože, šo stonamy.

Cžłowjestwa tak krašnosč jako šwětka sachodna; [šhinje — tola Boža njepominje scžerpnosč šo a dobrota! —

To tež s nowa nashonimy s kóždym dnjom my hrěšchnizy, hdyž šo Bohu dowėrimy, šo my jemu lubi šmy.

Njesapominny to dže ženje šo Bóh šwėrnny wostanje! — To je nasche wumoženje, hdyž wón twjerdy hród nam e.

šym šebi na tutym dnju domoj myšliš, tam, hdyž šwony pscheproschaja ludži k Božim šlužbam. Tu bė na tutym dnju jenož luty hrimot kanonow štyšhecž. My paš šmy tu wschitzy rad wonfah, jenož šo nascha domišna a nasch wótny kraj wostanjetej njewobschodženej psches njepšhecželow. Raški šrudny napohlad šu tu tola šnicžene wšy a města; wscho spalene a šapuscžene, štót, piza, žito šebrane.

Š wječžorneho bitwischježa 16. 5. 15.

„... Šafle wčera, 15. 4., dostach žyłu kopizu dopišni-zow a listow; mjes tutym bėchu tež listy wot waš. ... Ša šo Šam s tutym najwutrobnišcho džakaju, a šo Šam wošebje džaknju ša rjany jutrowny postrow a ša knižku „Brónje Božeho Šklowa“. Džiwach šo jara na wulfej licžbje tyč, kiž buch do wójsta šwołani s nascheje mafeje wošady. To maja wěšče cži, kiž šu domach, nětkle w nalěčzu ruzy pošnej džėla pschi wobštaranju pošneho džėla, hdyž telko pomozu ša džėlo pobrachuje. Še to wulfeho a cžežleho, šchtož šo nětkle wot kóždeho jenotliweho žada, njech je domach abo na bitwischježu, to je wscho jene. Šdyž paš kóždy šafadži šwoju žyłu móž, šo by šo wscho to wulke poradžito, potom dyrbi tola to dobyče nasche byč! ... Nėschto s bofa barakow je kerchow; leži tam hižo wjele towaršchow se wschěch kóncžin nascheho lubeho wótnego kraja. Kóždy row debi cžornny kščiž, na kotrymž je napišane mjeno a šmjertny džen! ...“

Wišany 18. 6.

„... Š Plözensee dostawam tež wjele pišmow k rosdželowanju. Tute šym wošebje w Lille rosdawaš. Šunje tute město ma hubjeneje kšwalby. Tu šchėri šo rošnje njepóžčitwošč. Nadžijomnje bu psches tute kopjenka tón abo tamny wotdžeržany wot pucža k njecžistym městam. Bóh to daj!“ ... „Nėschto wošebite je wulka žyrkej; bėšche pošna wophtowarjow; s wjetšcha bėchu to naschi wojazy, kotřiž pódta měščanow klecžo šwoje modlitwy wschehomóžnemu Bohu we wyškofečži špėwachu.“ —

Š wulfeje wójny.

Ničo drje naš na wulku wójnu tak njedopomnja a na jeje rjekow a na jeje cžeže a bolosče, kaž listy tyč, kiž tam wonfah bėchu wošredž cžežleho bėdženja a wojowanja. Š wopomnjecžu tutych njech tu scžėhuja wurėski s někotrych listow:

Š Franzowškeje, 12. 11. 14. „... Ščėlu Šam s tutym postrow s honow Franzowškeje, se schkitanski hrijew hobrškeje bitwy, nad Marnje. Šemja rži pod ščėlenjom naschich kanonow. Šunje dostachmy poš s lubeje cžicheje domišny. Tež ja šo raduju w šbožu, dostach wulki pakčik wot waš wot lubeje domjazeje wošady, kotraž tak woporniva. Wulke je moje wješe; raduju šo nad tajkimi rjanymi, wofšewjazyymi wėžkami a nad troštowazyymi a wutrobu s nowa pošhlnjowazyymi šłowami. Šunje bėch w šwojej knižzy cžitak šchpruch džėnšnišeho dnja: „Ša šym tón dobrý paštyr!“ Šaj, šawěšče, mój dobrý paštyr je naš Bóh, kotryž je mje tak džiwaje wodžik, mje wufhowaš a schkitaš w tak někotrej cžežkej hodžinje a kotryž mi telko lubosče šobudžėli psches šobucžłowjekow ...“

Š Belgiškej, 16. 11. 14.

„... U wčera k njedželi nětko hišcže tutón wulki pakčik, hacžrunje dyrbinmy tu prajicž, šo šu tu njedžele te dny, kotrež šu wošebje pošne luteho napinanja a luteje šrudoby. Šė mi tuta njedžela tak prawje džėn luteho wješela. Tež ša šermušchny postrow mój najwutrobnišchi džak. Še to krašny špėw, w kotrymž je wscho rjenje wopišane, domišna a njepšhecželški kraj a bitwischježa. Šermušchu drje šebi kóždy wojak domoj myšli; je džė to tola pschezo wješoly šwjedžen. Tež ja

Š Franzowškeje wulfeje wójny 31. 7. 15.

„... Ša čžu šo Šam s tym džakowacž, šo s towaršchemi pomham, wótny kraj schkitač a s Božej pomozu mēr dobyč. Šo by tola tón tak dołho požadany mēr bóršy pschischol! Žyke lėto hižo howri žalostna wójna, sawostawajo wschudžom šrudne sawostaješki! Tola Bóh je šprawy! Šunu dyrbi tola tuto bėdženje ludow kónža mēcž! My čžemy wutrawacž a šo nadžijecž! ... Šy tola rjenje bylo, šašo wofhadacž lubu a tak rjanu domišnu w mērje! Domišna, w kotrež bu narodženy, w kotrež do šchule šhodžesche, w kotrež bu konfirmėrowany, leži cži tola we wutrobje. Čžemy šo k Bohu najlėpschego nadžijecž! — Šbo dyrbaš-li Bóh to hinaš postajicž? Šelto je jich to hižo rjekowšku šmjercž wumrėlo ša nasch wótny kraj, abo šelto bu jich to bėdnych a šhorych? Tola šchto wo to! Še to ša wótny kraj! ... Bėch hušto w štrasche, tola šym to wscho s Božej pomozu a s jeho schkitom pschėtraš. ... Š tomu je wójra! Šchto waži tu jeneho cžłowjeka žiwjenje? Šenož tam domach tym pschibusnyym njemóže jeho ničto wurunacž. ... Čžemy šo nadžijecž, šo je bóršy mēr a šo šo potom šašo widžimy w domišnje štrawi a cžili. Džakuju šo hišcže ras ša wutrobne džėlbracže a ša woporniwosč wošady a domišny Bóh wušklyšch jeje modlitwy hnadnje!“

Š Franzowškej, 20. 3. 16.

„... Tutón tydžen dyrbačmy hišcže dale do přėdka. Bóh luby Šnjes šwarmuj mje dale, šo moht šo štrawy šašo k šwojej šwójbje wrócicž. Tu narwufnješy s nowa šo modlicž. Šranzowškoje ničto njepšchepuschježa. ... Šenotliwe wufšelenja wjazy

njerosejnawajch; hlyšchich njeprichestawazy hrimot. Tak dže to nětł hižo měřazy dołho. Nadžijomnje woſtanjenty dobyčerjo. So njeby to měr wjazy daloko był!

§ Ruſſeje, 28. 6. 6.

... Chzemy ſo Bohu džałowac, hdyž budžemy jaſo ſ Ruſſeje won. Nadžijomnje njetriebamy hiſchcže jemu ſymu tu pſchětrac. Njeje hiſchcže žanych wuhladow na měr? Eſym wo dowoleńzu na žně ſapodał, njewěm pał, hač ju doſtanu. Eſmy jaſo nowe konje doſtali, a to je ſnamjo, ſo ſo jaſo něſchto ſapocznje. Hdže, to njewěm. Pola naſ tu drje niž, dofelž tu ſtejniſchcžo dale wutwarjeja. Tak je lohko možno, ſo dowoleńzu njedoſtanu. Tola dowěrju ſo Bohu, tutón wiſchitko derje čini. Raſ pſchidže tola tež jaſo měr!"

Bižane 1916 ſ Ruſſowſkeje.

... Njeſhky ſebi tu žadym wołomik wěſty. Raž naſch Boh postaji, tał dyrbiſch ſo podwolicz. Raſ dyrbja tola naſchi njeprichěczeljo ł ſpójnaczu pſchincž a měr čzinič. ... Możemy ſo Bohu džałowac, ſo njeje wójna pola naſ w kraju. Ražte tu to tola wiſcho je. Nicžo hač roſpadanki! Zyle wpy, žana kheža, žana zyrkej njebu wuſſata. ..."

§ Franzowſkeje, 24. 6. 17

... Bu mi ſpožezene, ſo dženka wobdželicž na Božej ſlužbje. Wě hnujaza a wutrobu pſchimaza. Hdž njeſhym dołho Bože ſłowo hlyſchal, naſtawja we nmi žedženje po ſhromadnym modlenju, džałowanjju, proſchenju ł Bohu, kotryž naſ wodži a naſ tał nětlotry krócž wobarnuje. Božu ſlužbu dzeržachmy we kraſnej jahrodže. Wólmy duchowny ſaloži ju na to ſłowo: „Wiſchitku waſchu ſtarociž čziſčicže na Boha, pſchetož wón ſo ſa waſ ſtara.“

§ wječzorneje ſtrony, 30. 8. 17 (ſerbiſki).

... Dženka ſym Waſch luby liſt doſtał a wječelu ſo jara, ſo ſeže mi tute „Bomhaj Boh“ ſobu pōſtał. Chzu je nětlo pilnje čzitač. Sa to tež mój najwutrobniſchi džał. Rał rjenje to tola je, hdyž može ſo čłowjeł w ſwojej ſerbiſkej rěčzi Bohu ſpowjedacž a w Božim ſłowje ſo natwarjecž. ..."

§ Franzowſkeje.

... Dyrbimy tuſhwilu hiſchcže ſežerpliwociž nřecz! Dyrbimy ſo podwolicz woli ſwěrneho Boha! Jeho wola ſo ſtań! Wona je ta najlěpſcha. ..."

Tuto poſlednje ſłowo ſ liſta mlodeho rjeka je to hežto, ſ kotrymž my nětlole ſtačž dyrbimy w bėdženju. Tež wo tutym a wo nami płačzi, ſchtož je ſapižane 2. Tim. 2, 5: „Hdyž ſo ſchto bėdži, wiſchal njebudže křonowanu, křiba ſo je ſo prawje bėdžil.“

Zyrkej a ſtat.

W Schwediſkej dyrbja čzi, kotřiž mēnja, ſo njemōžeja ſwojeho ſwědomnja dla do wojakow hieč a ſ wojakom hieč, jaſo dželaczerjo w žiwilnym dželu ſlužicž. Čzaſ jich ſlužby je pał wo nimale dwě tſečzinje dleiſchi, hač čzaſ wojerſkeje ſlužby. Prēnje wotdželenje tutych „žiwilwojakow“ bu njedawno ſe ſlužby puſchcžene; bėchu 322 dnjow ſlužili. Na 50 muži je to w lėſu dželato, nowe pucže twariło a pſcheſ bahna pſchěrowy ryło, ſo bychu tam nowe pola naſtate.

Sendželſke knježetſtwo je ſakaſnje pſcheſchimo miſionſtim ſjednocženſtwam Nėmſkeje ſbėhnyło, tał ſo tute w krajach britiſkeho mōznačſtwa jaſo rune prawa ſ druhimi doſtanu. Sa tole wuſwobodženje naſcheho miſionſtwa je woſebnje jendželſte miſionſtwo ſtutkowało. Tak je ſo tež tu ſwjeſelaza bratrowſka luboſcž

wopolaſata na polu Knjeſoweje zyrkwoje. Sa Indisku njeje tuto wuſwobodženje hiſchcže wuprajene, dofelž to tu indiska jendželſka wuſchnoſcž roſpudži; toho pał ſo wěſcže nadžijeja.

Wiſchelle ſ bliſta a ſ daloka.

W Budničinje bėchu ſa ſandženu pōndželu — 28. julija — ſerbiſzy duchowni ſeſchli ł dalſchemu dželu w ſerbiſczinje. Wobzarowachmy, ſo ł. pſchedbnda, ſarał Domachka, njemōžeſche ſ nami hieč, dofelž je thory. Pſchjemy jemu wiſcho dobre, ſo by bōrſy jaſo wuſtrowjenty we woſadže a ſ nami mōhł dale dželacž. Knjeſ mēſtopſchedbnda, ſarał Mjerwa, wodžeſche roſwucžowanje a ſhromadžiſnu. Porēcžawſchi wo wiſchelakich woſadnych a ſaſtojniſkich praſchenjach, ſaběrachmy ſo ſe ſłowjeſkom, roſpominajo woſebje tež wiſchelaſe ſmyłki, kotrež čzini lud, wucženi a tež nowiny. Mjes woſadnymi naležnoſcžemi jednaſche ſo to wo wopomnjeſki ſwjedžen, kotryž nětł dženka ſwjecžiny, a wo druhim. § nowoh ſo ſeſidžemy pōndželu, 18. auguſta, dopōdnja 3/10 hodž. w Eſerbiſkim Domje.

Do Hodžija je ſačahnył na kaplanſtwo ł. ſarał Wjeſer, total ſ ſararjom w Kotezach. Pjatu njedželu po Eſwj. Trojiſzy bu ſapoſtajenty a dzeržeſche ſwoje naſtupne prėdowanje. — Dofelž žaneje roſprawny njedoſtachmy, mōžemy tole jenož ſ krōtkim ſapiſacž, ſchtož wobžarujemy. — R. ſararjej Wjeſerjej pſchjemy wiſcho dobre do noweho ſaſtojniſtwa. Boh Wjeſchny žohnuj jeha a jeha ſtutkowanje hnadnje.

§ Hrodžiſcž. R. ſarał Lic. theol. Wroſał pōndže ſ 31. oktobrom na wotpocžinł. R. ſarał je ſenior ſaſteho duchownſtwa, t. r. tōn najſtarſchi. Boh Knjeſ ſpoſchčž jemu po tał dołhej dželapołnej ſwěrnej ſlužbje rjany wječzor žiwjenja! — Tak mamy to nětł tſi ſerbiſke ſary, kotrež na noweho ſararja čzakaſa: Raſezy, Kotezy, Hrodžiſcž. Raſezy, hižo dlėje wuprōdnjene, čzakaſa je ſwojim wulkim a wobſchěrnym ſarałſkim dželom, ſ kotrehož bu ł. ſarał Wiſchizań tał jaſe wotwołany, na noweho ſararja, kotryž by ſ luboſcžu a ſwěru a ſaſtojniſkim naſhonjenjom wobſchěrnej ſerbiſko-nėmſkej woſadže ſ nowoh' ſlužil, kaž ł. ſarał Wiſchizań. Kotezy ſu tu křwilu ſaſtojniſzy ſ Wōſborom ſjednocžene a čzakaſu na mlodeho duſchepaſtrja. — Tſi woſady, to je křutne ſłowcžto ſa naſ Eſerbow wo duchownym ſaſtaranju w pſchichodnych lėtach. Raž w Pruſkej hižo dawno pobrachuja ſerbiſzy duchowni, tał počzinaju to bōrſy tež w Saſkej pobrachowacž. Tu w Saſkej kaž tam w Pruſkej je pomoz nuſna, w Pruſkej hiſchcže bōle. Tuž, woſady a duchowni, zyrkwini prjodſtejerjo a zhył ſerbiſki ludo, ſtarajcže ſo, ſo to w pſchichodže niž hōrje, ſo waſ potomnižy raſ njewoſtorža, ſo ſeže ſanjehali jich duchowne ſbožo!

Wutrobna prōſtwa na wiſchěch čzitarjom naſcheho njedželſteho lopyena „Bomhaj Boh“.

Žena knihownja trjeba nuſnje ſežehowaze čziſka: ſ lėta 1921 čziſka 1, 12, 30, 32, 45 a 50; ſ lėta 1922 čziſka 8, 13, 27, 43, 45 a 49; ſ lėta 1923 čziſka 14, 15, 19, 32, 34, 39, 50, 51 a 52.

Wiſchěch lubnych čzitarjom naležnje proſhymy, ſo bychu, je-li tute čziſka ſami dale njetriebaja, je nam dobročziwje wotſtupili.

Wudawačnja na lawſkich hriebjach 4.

Liſtowanje.

M. w Hr. ſa 8. p. Tr. — M. w Ba. ſa 9. p. Tr. — W. we W. ſa 10. p. Tr.

Samolwity redaktor: ſarał Wyracž w Moſacžizach.